

**Bryssel den 3 juni 2025
(OR. en)**

9718/25

**Interinstitutionellt ärende:
2025/0136(NLE)**

**TELECOM 176
CYBER 153**

FÖRSLAG

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	3 juni 2025
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2025) 265 final
Ärende:	Förslag till RÅDETS BESLUT om ingående, på Europeiska unionens vägnar, av Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

För delegationerna bifogas dokument – COM(2025) 265 final.

Bilaga: COM(2025) 265 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 3.6.2025
COM(2025) 265 final

2025/0136 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om ingående, på Europeiska unionens vägnar, av Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

MOTIVERING

(1) BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

- **Motiv och syfte med förslaget**

Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 om harmoniserade regler för artificiell intelligens (*AI-förordningen*)¹ har unionen antagit den första omfattande förordningen om artificiell intelligens (AI) och fastställt en global standard. AI-förordningen, som trädde i kraft den 1 augusti 2024 harmoniserar fullt ut reglerna för utsläppande på marknaden, ibruktagande och användning av AI-system i medlemsstaterna² i syfte att främja innovation och användning av tillförlitlig AI, samtidigt som man skyddar hälsa, säkerhet och grundläggande rättigheter såsom demokrati, rättsstatsprincipen och miljön.

Olika internationella organisationer, som Europarådet, har också intensifierat sitt arbete för att reglera AI, baserat på insikten att AI är gränsöverskridande och att det behövs internationellt samarbete för att hantera gemensamma utmaningar som den tekniken medför.

Mellan juni 2022 och mars 2024 har Europarådets kommitté för artificiell intelligens (*AI-kommittén*)³ utarbetat en rättsligt bindande ramkonvention (*konventionen*) för att hantera de potentiella risker som AI utgör för de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen.

Den 17 maj 2024 antog Europarådets ministerkommitté konventionen⁴ och enades om att öppna den för undertecknande i Vilnius (Litauen) den 5 september 2024 och uppmanade Europarådets medlemmar, andra tredjeländer som deltagit i utarbetandet och unionen att överväga att underteckna den vid detta tillfälle, samtidigt som man påpekade att även andra stater är välkomna att ansluta sig till konventionen⁵.

Unionen undertecknade konventionen den 5 september 2024 efter antagandet av rådets beslut (EU) 2024/2218 av den 28 augusti 2024 om undertecknande, på Europeiska unionens vägnar, av Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer⁶. Vid samma tillfälle undertecknades konventionen även av Andorra, Georgien, Island, Israel, Montenegro, Norge, Moldavien, San Marino, Förenade kungariket och Amerikas förenta stater. Konventionen är när som helst öppen för undertecknande av Europarådets övriga medlemmar och andra stater som har deltagit i utarbetandet. Efter konventionens ikraftträdande får Europarådets ministerkommitté, i enlighet med det förfarande som anges i artikel 31 i konventionen, bjuda in en stat som inte är medlem i Europarådet och som inte har deltagit i utarbetandet av konventionen till att ansluta sig till konventionen.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 av den 13 juni 2024 om harmoniserade regler för artificiell intelligens och om ändring av förordningarna (EG) nr 300/2008, (EU) nr 167/2013, (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 och (EU) 2019/2144 samt direktiven 2014/90/EU, (EU) 2016/797 och (EU) 2020/1828 (förordning om artificiell intelligens).

² AI-förordningen, skälen 1 och 8.

³ [Beslut angående arbetet i AI-kommittén vid det 132:a mötet i ministerkommittén – uppföljning \(ej översatt till svenska\), CM/Inf\(2022\)20, DD\(2022\)245.](#)

⁴ Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen, Vilnius, 5.IX.2024, CETS 225.

⁵ CM/Del/Dec(2024)133/4.

⁶ Rådets beslut (EU) 2024/2218 av den 28 augusti 2024 om undertecknande, på Europeiska unionens vägnar, av Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer, ST/12385/2024/INIT, EUT L, 2024/2218.

Syftet med detta förslag till rådets beslut är följaktligen att inleda processen för ingående av konventionen på unionens vägnar i enlighet med de villkor som anges i rådets beslut 2024/2218 som godkänner att konventionen undertecknas. Ingåendet av det första internationella avtalet om AI ger unionen ett värdefullt tillfälle att främja en gemensam strategi för reglering av AI på internationell nivå och upprätta en ram för samarbete med Europarådets medlemmar och tredjeparter som blir parter i konventionen.

- **Konventionens innehåll**

Målet med konventionen är att säkerställa att all verksamhet under AI-systemens livscykel är helt förenlig med de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen.

Parterna i konventionen måste genomföra den genom lämpliga lagstiftningsåtgärder, administrativa åtgärder eller andra åtgärder som ger verkan åt bestämmelserna, på ett gradvist och differentierat sätt beroende på hur allvarliga och sannolika de negativa konsekvenserna är. I unionen bör konventionen genomföras uteslutande genom AI-förordningen, som fullt ut harmoniserar reglerna för utsläppande på marknaden, ibruktagande och användning av AI-system, och i tillämpliga fall andra relevanta unionsregelverk.

Konventionens tillämpningsområde omfattar på ett differentierat sätt AI-system som potentiellt inkräktar på de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen. Principerna och skyldigheterna i konventionen kommer att gälla för verksamhet under AI-systemens livscykel som utförs av myndigheter eller privata aktörer som agerar på deras vägnar. När det gäller den privata sektorn är parterna skyldiga att hantera risker och konsekvenser som följer av privata aktörers verksamhet under AI-systemens livscykel på ett sätt som stämmer överens med konventionens mål och syfte; det är dock upp till dem att välja om de vill tillämpa skyldigheterna i konventionen eller vidta andra lämpliga åtgärder. Till detta förslag till rådets beslut bifogas ett utkast till förklaring där unionen åtar sig att, genom AI-förordningen och andra relevanta unionsregelverk, genomföra principerna och skyldigheterna i kapitlen II–VI i konventionen när det gäller verksamhet som bedrivs av privata aktörer som släpper ut AI-system på marknaden, tar dem i bruk och använder dem i unionen.

AI-verksamhet med anknytning till nationell säkerhet omfattas inte av konventionen, under förutsättning att den under alla omständigheter måste bedrivas på ett sätt som är förenligt med tillämplig internationell människorättslagstiftning och med respekt för demokratiska institutioner och processer. Konventionen omfattar inte heller forskning och utveckling avseende AI-system som ännu inte gjorts tillgängliga för användning, såvida inte testning eller liknande verksamhet potentiellt kan inkräkta på de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen. I enlighet med Europarådets stadga omfattas frågor som rör nationellt försvar inte av konventionen.

Konventionen innehåller dessutom en rad allmänna skyldigheter och grundläggande principer, bland annat skydd av människans värdighet och individens självbestämmande samt främjande av jämlikhet och icke-diskriminering. Vidare fordrar den respekt för integritet och skydd av personuppgifter, tillsammans med transparens och tillsyn för att säkerställa ansvarsskyldighet och ansvar. En princip ägnas också åt säker innovation och säkra experiment i kontrollerade miljöer.

Ett särskilt kapitel om rättsmedel innehåller åtgärder som syftar till att säkerställa att tillgängliga och effektiva rättsmedel finns att tillgå vid kränkningar av de mänskliga rättigheterna till följd av verksamhet under AI-systemens livscykel. Kapitlet innehåller också verkningsfulla rättssäkerhetsgarantier och skyddsåtgärder för personer vars rättigheter har

påverkats väsentligen av användningen av AI-system. Man bör dessutom få information om att man interagerar med ett AI-system och inte med en människa.

Konventionen innehåller vidare ett kapitel om åtgärder för bedömning och begränsning av risker och negativa konsekvenser vilka ska genomföras regelbundet för att identifiera faktiska och potentiella konsekvenser för de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen och vidta lämpliga förebyggande och begränsande åtgärder.

Vidare anges i konventionen att parterna bör bedöma behovet av förbud eller moratorier för vissa tillämpningar av AI-system som anses oförenliga med respekten för de mänskliga rättigheterna, demokratins funktion eller rättsstatsprincipen.

Konventionen föreskriver en uppföljningsmekanism inom en partskonferens bestående av företrädare för parterna som regelbundet ska samråda i syfte att underlätta en effektiv användning och ett effektivt genomförande av konventionen.

Konventionen föreskriver även en mekanism för internationellt samarbete – både mellan parterna i konventionen och med tredjeländer och berörda parter – för att uppnå konventionens syfte.

Varje part bör dessutom internt inrätta en eller flera effektiva mekanismer för att övervaka efterlevnaden av skyldigheterna i konventionen, så som de givits verkan av parterna.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Konventionen fastställer allmänna principer och skyldigheter för skydd av de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen vilka är helt förenliga med och anpassade till målen i AI-förordningen och de detaljerade kraven för AI-system och de skyldigheter som åläggs leverantörer och tillhandahållare av sådana system.

Konventionens definition av AI-system är helt i linje med definitionen i AI-förordningen, eftersom båda bygger på definitionen av sådana system i AI-principerna från Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD)⁷, vilket säkerställer en gemensam förståelse av vilken digital teknik som utgör AI.

Både konventionen och AI-förordningen har också en riskbaserad hållning till regleringen av AI-system och innehåller särskilda bestämmelser för risk- och konsekvensbedömningar och riskreducerande åtgärder. AI-förordningen innehåller i synnerhet ett antal relevanta förbud och högriskanvändningsfall för AI-system i alla offentliga och privata sektorer, även på området demokrati och rättvisa. AI-förordningens detaljerade regler och förfaranden för utveckling, utsläppande på marknaden och införande av AI-system på dessa områden kommer således att säkerställa att de grundläggande rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen respekteras under hela AI-livscykeln.

Konventionen innehåller principer och skyldigheter som redan omfattas av AI-förordningen, t.ex. åtgärder för att skydda mänskliga rättigheter, säkerhet och tillförlitlighet, ansvarsskyldighet och ansvar, dataförvaltning och dataskydd, transparens och tillsyn, jämlikhet och icke-diskriminering, digitala färdigheter och digital kompetens.

⁷ OECD:s definition av ett AI-system uppdaterades den 8 november 2023 [C(2023)151 och C/M(2023)14 punkt 218] för att säkerställa att den fortsätter att vara tekniskt korrekt och återspegla den tekniska utvecklingen, även när det gäller generativ AI.

Transparens är ett annat gemensamt inslag i båda de rättsliga instrumenten, bland annat åtgärder för identifiering av AI-genererat innehåll och information till personer som interagerar med AI-system. Båda de rättsliga instrumenten innehåller också relevanta bestämmelser om risk- och konsekvensbedömningar och riskhantering, loggning, utlämnande av uppgifter (till bemyndigade organ och myndigheter och, i förekommande fall, berörda personer), spårbarhet och förklarbarhet, säker innovation och säkra experiment i kontrollerade miljöer samt ett antal åtgärder för att möjliggöra effektiva rättsmedel, bland annat rätten att begära och få information och lämna in klagomål till en behörig myndighet samt rättssäkerhetsgarantier.

Det tillsynssystem som föreskrivs i konventionen är också helt förenligt med AI-förordningens övergripande system för styrning och efterlevnadskontroll, som består av efterlevnadskontroll på unionsnivå och nationell nivå, med förfaranden för ett konsekvent genomförande av unionsreglerna i medlemsstaterna. Närmare bestämt föreskriver konventionen en eller flera effektiva tillsynsmekanismer på inhemsk nivå vars skyldigheter måste fullgöras på ett oberoende och opartiskt sätt och som måste omfatta de befogenheter, den sakkunskap och de resurser som krävs för att man effektivt ska kunna fullgöra uppgifterna att övervaka efterlevnaden av skyldigheterna i konventionen, så som de givits verkan av parterna.

AI-förordningen kommer att vara tillämplig på AI-system som släpps ut på marknaden, tas i bruk eller används i unionen, medan konventionen har en bredare geografisk räckvidd som omfattar Europarådets medlemmar och tredjeländer runt om i världen som kan komma att bli parter i konventionen. Konventionen utgör således ett unikt tillfälle att främja tillförlitlig AI utanför unionen i ett första internationellt rättsligt bindande fördrag som är rotat i en starkt människorättscentrerad hållning till AI-reglering.

Både konventionen och AI-förordningen är integrerade delar av regleringen av AI, med konsekventa och ömsesidigt förstärkande åtaganden på flera internationella nivåer och det gemensamma målet att säkerställa tillförlitlig AI.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Konventionen har också gemensamma mål med annan unionspolitik och unionslagstiftning som syftar till att genomföra de grundläggande rättigheter som fastställs i unionens stadga om de grundläggande rättigheterna⁸.

Principen om jämlikhet och icke-diskriminering som fastställs i konventionen är helt förenlig med unionens lagstiftning mot diskriminering och kommer att främja integrering av jämlikhetshänsyn i utformningen, utvecklingen och användningen av AI-system och ett effektivt genomförande av förbudet mot diskriminering, i enlighet med tillämplig internationell rätt och parternas inhemska rätt.

Konventionen är dessutom förenlig med unionens dataskyddsregelverk, inbegripet den allmänna dataskyddsförordningen⁹, när det gäller de grundläggande rättigheterna till integritet och skydd av personuppgifter med effektiva garantier och skyddsåtgärder som måste finnas

⁸ Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, EUT C 326, 26.10.2012, s. 391.

⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), EUT L 119, 4.5.2016, s. 1.

för enskilda personer, i enlighet med tillämpliga inhemska och internationella rättsliga skyldigheter för parterna.

De åtgärder i konventionen som är avsedda att skydda parternas demokratiska processer i samband med verksamhet under AI-systemens livscykel är helt förenliga med målen och de detaljerade reglerna i förordningen om digitala tjänster¹⁰ (och uppförandekoden om desinformation¹¹), som reglerar tillhandahållandet av förmedlingstjänster i unionen i syfte att säkerställa en säker, förutsebar och förtroendeskapande onlinemiljö där de grundläggande rättigheterna, inbegripet rätten till yttrandefrihet och rätten att ta emot och sprida information, respekteras. De är också förenliga med förordningen om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam¹², som innehåller ett särskilt transparenskrav när AI-system används för spridning av politisk reklam. Åtgärderna är också förenliga med unionens politik på området demokrati och fria, rättvisa och motståndskraftiga val¹³, inbegripet EU:s handlingsplan för demokrati från 2020¹⁴, val- och integritetspaketet¹⁵ och nu senast paketet för försvar av demokratin från 2023¹⁶.

Konventionen är förenlig med unionens övergripande digitala strategi i och med att den ska bidra till att främja en teknik för människor, en av de tre huvudpelarna i den politiska inriktning och de mål som tillkännagavs i meddelandet *Att forma EU:s digitala framtid*¹⁷. Meddelandet syftar till att säkerställa att AI utvecklas på ett sådant sätt att mänskliga rättigheter iakttas och människor kan känna förtroende, så att Europa blir rustat för den digitala tidsåldern och de närmaste tio åren blir till det digitala decenniet¹⁸.

Den europeiska förklaringen om digitala rättigheter och principer för det digitala decenniet¹⁹ innehåller dessutom flera digitala rättigheter och principer som ligger i linje med konventionens mål och principer, då båda instrumenten främjar en starkt människorättsbaserad hållning till teknik.

Konventionen är också förenlig med EU:s strategi för barnets rättigheter²⁰ och den europeiska strategin för ett bättre internet för barn (BIK+)²¹, som syftar till att säkerställa att barn skyddas, respekteras och ges egenmakt online så att de kan hantera de utmaningar som nya virtuella världar och AI innebär.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster), EUT L 277, 27.10.2022, s. 1.

¹¹ [EU:s uppförandekod om desinformation, Att forma EU:s digitala framtid](#).

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/900 av den 13 mars 2024 om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam, PE/90/2023/REV/1, EUT L, 2024/900, 20.3.2024.

¹³ [Skydda demokratin – Europeiska kommissionen \(europa.eu\)](#).

¹⁴ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/protecting-democracy_sv

¹⁵ https://commission.europa.eu/publications/reinforcing-democracy-and-integrity-elections-all-documents_sv

¹⁶ Meddelande från kommissionen om försvar av demokratin, COM/2023/630 final.

¹⁷ Meddelande från kommissionen, *Att forma EU:s digitala framtid*, COM(2020) 67 final.

¹⁸ Meddelande från kommissionen, [Digital kompass 2030: den europeiska vägen in i det digitala decenniet](#), COM(2021) 118 final.

¹⁹ [Europeisk förklaring om digitala rättigheter och principer för det digitala decenniet](#), COM(2022) 28 final.

²⁰ Meddelande från kommissionen, *EU:s strategi för barnets rättigheter*, COM(2021) 142 final.

²¹ Meddelande från kommissionen, *Ett digitalt decennium för barn och ungdomar: den nya europeiska strategin för ett bättre internet för barn (BIK+)*, COM(2022) 212 final.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Förslaget till beslut om bemyndigande att underteckna konventionen på unionens vägnar föreläggs rådet i enlighet med artikel 218.6 a v i EUF-fördraget.

Den förfarandemässiga rättsliga grunden för rådets beslut (artikel 218.6 a v i EUF-fördraget) föreskriver ett rådsbeslut om ingående av avtalet, baserat på ett förslag från kommissionen i egenskap av förhandlare, och, om avtalet omfattar ett område där det ordinarie lagstiftningsförfarandet ska tillämpas, efter Europaparlamentets godkännande. Enligt artikel 218.8 första stycket i EUF-fördraget krävs kvalificerad majoritet vid antagandet av rådets beslut.

Den materiella rättsliga grunden för ett beslut enligt artikel 218.6 a v i EUF-fördraget är främst beroende av avtalets syfte och innehåll. Enligt fast rättspraxis gäller att om en bedömning visar att det finns två avsikter med EU:s rättsakter eller att de har två beståndsdelar, och om en av dessa kan identifieras som den huvudsakliga eller avgörande avsikten eller beståndsdelen, medan den andra endast är av underordnad betydelse, ska rättsakten ha en enda rättslig grund, nämligen den som krävs med hänsyn till den huvudsakliga eller avgörande avsikten eller beståndsdelen. Om det däremot fastställs att det finns två avsikter med åtgärden eller att den har flera beståndsdelar som är oupplösligt sammankopplade utan att den ena är av underordnad betydelse i förhållande till den andra, så att olika bestämmelser i fördraget är tillämpliga, ska rättsakten grundas på de olika motsvarande rättsliga grunderna.

När det gäller den materiella rättsliga grunden omfattar konventionens materiella tillämpningsområde AI-förordningens tillämpningsområde, även när det gäller undantaget för AI-system som uteslutande används för forskning och utveckling, nationell säkerhet och försvarsverksamhet. Analysen visade också att konventions principer och skyldigheter i hög grad täcker och överlappar AI-förordningens mer detaljerade krav för AI-system och särskilda skyldigheter för leverantörer och användare av AI-system. Om rådet antar det föreslagna beslutet och unionen ingår konventionen kommer AI-förordningen att utgöra den unionslagstiftning som främst genomför konventionen i unionens rättsordning genom fullt harmoniserade regler om utsläppande på marknaden, ibruktagande och användning av AI-system i unionen vilka är direkt tillämpliga i medlemsstaterna, såvida inte AI-förordningen specifikt föreskriver något annat²².

Med tanke på att konventionens tillämpningsområde och mål är anpassade till och helt förenliga med AI-förordningens dito, och att det finns en betydande överlappning mellan de två rättsliga instrumenten, är den materiella rättsliga grunden för ingåendet av konventionen artikel 114 i EUF-fördraget, som är den primära rättsliga grunden för AI-förordningen.

Internationella avtals karaktär (”enbart EU”-avtal eller ”blandat” avtal) beror på det specifika ämnets förenlighet med EU:s exklusiva eller delade befogenhet.

Enligt artikel 3.2 i EUF-fördraget har unionen exklusiv befogenhet ”att ingå ett internationellt avtal [...] i den mån ingåendet kan påverka gemensamma regler eller ändra räckvidden för dessa”. Ett internationellt avtal kan påverka gemensamma regler eller ändra räckvidden för dem när det område som avtalet gäller i stor utsträckning omfattas av unionsrätten²³.

²² Se artikel 1 och skäl 1 i AI-förordningen.

²³ T.ex. mål C-114/12, Europeiska kommissionen/Europeiska unionens råd (Skydd för radio- och televisionsföretags närstående rättigheter), ECLI:EU:C:2014:2151, punkterna 68–69; domstolens

Konventionens personkrets stämmer helt överens med AI-förordningen, då båda de rättsliga instrumenten i princip gäller både offentliga och privata aktörer (med frivillig tillämpning av konventionens principer och skyldigheter på andra privata aktörer än de som agerar på uppdrag av myndigheter), medan ingetdera instrumentets materiella tillämpningsområde omfattar AI-verksamhet som rör nationell säkerhet, försvar och forskning.

Eftersom konventionens personliga och materiella tillämpningsområde överlappar AI-förordningens dito kan ingåendet av konventionen påverka gemensamma unionsregler eller ändra deras räckvidd i den mening som avses i artikel 3.2 i EUF-fördraget. Följaktligen bör unionen anses ha exklusiv extern befogenhet att ingå konventionen, och konventionen bör undertecknas på unionens vägnar som ett ”enbart EU”-avtal, eftersom det undertecknades i enlighet med bemyndigandet i rådets beslut (EU) 2024/2218.

- **Proportionalitetsprincipen**

Konventionen går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det politiska målet att utveckla en enhetlig hållning till AI-reglering på internationell nivå.

Konventionen inrättar en övergripande rättslig AI-ram som tillåter flexibilitet och gör det möjligt för parterna att konkret utforma genomföranderamar. Den riskbaserade metoden säkerställer också att reglerna är proportionerliga och gör det möjligt att differentiera genomförandeåtgärderna på ett sätt som står i proportion till riskerna, på liknande sätt som AI-förordningen.

- **Val av instrument**

Det valda instrumentet är ett förslag till rådets beslut i enlighet med artikel 218.6 a v i EUF-fördraget.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Grundläggande rättigheter**

Syftet med konventionen är att hantera potentiella risker och skador för de mänskliga rättigheterna genom att säkerställa att verksamhet under AI-systemens livscykel är förenlig med principerna om respekt för de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen, samtidigt som man erkänner AI:s potential att skydda och underlätta utövandet av dessa rättigheter i den digitala miljön och förbättra samhällets och miljöns välbefinnande och tekniska framsteg.

De konkreta principer och skyldigheter som föreskrivs i konventionen syftar till att skydda och respektera de mänskliga rättigheterna, förankrade i flera internationella och regionala instrument²⁴, såsom de är tillämpliga på parterna, inbegripet unionens stadga om de

yttrande 1/13 Tredjelands anslutning till Haagkonventionen, EU:C:2014:2303, punkterna 71–74; mål C- 66/13, Green Network, EU:C:2014:2399, punkterna 27–33; domstolens yttrande 3/15, Marrakechfördraget om att underlätta tillgången till publicerade verk för personer som är blinda, synsvaga eller har annat läshandikapp, ECLI:EU:C:2017:114, punkterna 105–108.

²⁴ Såsom 1948 års allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, 1950 års konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (ETS nr 5), 1966 års internationella konvention om medborgerliga och politiska rättigheter, 1966 års internationella konvention om

grundläggande rättigheterna och internationella instrument om mänskliga rättigheter som unionen har ingått.

Konventionen fastställer således en gemensam minimistandard för tillämpningen av skyddet av de mänskliga rättigheterna i samband med AI, samtidigt som det befintliga skyddet av de mänskliga rättigheterna tryggas och parterna ges möjlighet att tillhandahålla ett mer omfattande skydd med strängare skyddsåtgärder.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Konventionen föreskriver finansiella bidrag från icke-medlemsstater till partskonferensens verksamhet. Alla medlemmar i Europarådet kommer att bidra via Europarådets ordinarie budget i enlighet med Europarådets stadga, medan parter som inte är medlemmar kommer att lämna bidrag utanför budgeten. Bidraget från en part som inte är medlem i Europarådet ska fastställas gemensamt av ministerkommittén och den berörda parten.

Konventionen inkräktar inte på parternas inhemska lagar och andra författningar om budgetbefogenheter och förfaranden för budgetanslag. Konventionen fastställs inte formerna för hur bidragen (inklusive belopp och villkor) från parter som inte är medlemmar i Europarådet ska fastställas. Den rättsliga grunden för sådana parter bidrag kommer att vara själva konventionen och den/de akter som fastställer detta bidrag.²⁵

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Partskonferensen bestående av företrädare för parterna kommer att övervaka att parterna faktiskt genomför konventionen och göra specifika rekommendationer i detta syfte. Partskonferensen kommer också att överväga möjliga ändringar av konventionen.

Varje part måste lämna in en rapport till partskonferensen inom de första två åren efter anslutningen, och därefter med jämna mellanrum, där den i detalj redogör för de åtgärder som vidtagits för att genomföra konventionen. Parterna uppmanas vidare att samarbeta för att uppfylla konventionens mål. Detta internationella samarbete kan omfatta utbyte av relevant information om AI och dess potential att inverka negativt eller positivt på de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen.

För att säkerställa övervakningen och genomförandet av konventionen måste varje part utse en eller flera effektiva tillsynsmekanismer på nationell nivå. På unionsnivå kommer kommissionen att säkerställa övervakningen och genomförandet av konventionen, i enlighet med fördragen.

Skälen i detta förslag om ingående av konventionen bekräftar att i enlighet med artikel 218.9 i EUF-fördraget bör rådet på förslag av kommissionen anta beslut om fastställande av vilka ståndpunkter som på unionens vägnar ska intas i partskonferensen, i fall där detta organ ska

ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, 1961 års europeiska sociala stadga (ETS nr 35), med respektive tillhörande protokoll, samt 1996 års reviderade europeiska sociala stadga (ETS nr 163), Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter från 1989 och Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning från 2006.

²⁵ Se punkt 134 i den förklarande rapporten till Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

anta akter med rättslig verkan, särskilt partskonferensens arbetsordning. Vid förhandlingarna om denna arbetsordning, som ska antas genom konsensus inom tolv månader efter konventionens ikraftträdande²⁶, kommer unionen att sträva efter att säkerställa att den får 27 röster, vilket återspeglar antalet medlemsstater. Om unionen får 27 röster bör kommissionen såsom unionens företrädare sträva efter att säkerställa en förstärkt samordning med medlemsstaterna för att uttrycka enhetliga ståndpunkter inför partskonferensen och utöva sin rösträtt på unionens vägnar. En sådan förstärkt samordning är särskilt relevant med tanke på att alla medlemsstater också är medlemmar i Europarådet och med hänsyn till den artificiella intelligensens snabbt föränderliga karaktär samt behovet av en enhetlig globalt tillämplig ram på området. För att säkerställa en förstärkt samordning bör rådet delta i utformningen av alla ståndpunkter, oavsett ståndpunktens beskaffenhet, inbegripet de som baseras på artikel 16.1 i EU-fördraget och artikel 218.9 i EUF-fördraget. Om unionen trots sina ansträngningar inte kan uppnå 27 röster bör kommissionen, för att säkerställa att unionen har ett antal röster som återspeglar dess tyngd i Europarådet och gör det möjligt för den att på lämpligt sätt försvara sina intressen, föreslå att medlemsstaterna ges befogenhet att, i enlighet med artikel 2.1 i EUF-fördraget och med full respekt för unionens exklusiva befogenhet, ansluta sig till konventionen vid sidan av unionen.

Kommissionen kommer att uppmana varje medlemsstat att skicka en företrädare som ska åtfölja kommissionens representation som en del av unionens delegation vid partskonferensens möten. Principen om lojalt samarbete ska respekteras.

²⁶ I enlighet med artikel 30.3 i konventionen kommer den att träda i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period på tre månader räknat från den dag då fem signatärer, av vilka minst tre är medlemsstater i Europarådet, har uttryckt sitt samtycke till att vara bundna av konventionen.

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om ingående, på Europeiska unionens vägnar, av Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114 jämförd med artikel 218.6 a v,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

med beaktande av Europaparlamentets godkännande,

av följande skäl:

- (1) I enlighet med rådets beslut (EU) 2024/2218²⁷ undertecknades den 5 september 2024 Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer (*konventionen*) på Europeiska unionens vägnar, med förbehåll för att den ingås vid en senare tidpunkt.
- (2) I konventionen fastställs allmänna principer och skyldigheter som parterna i konventionen bör iaktta för att säkerställa skyddet av de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen i samband med verksamhet under livscykeln för AI-system (artificiell intelligens).
- (3) Den 13 juni 2024 antog Europaparlamentet och rådet, på grundval av artiklarna 16 och 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689²⁸, som innehåller harmoniserade regler, generellt baserade på fullständig harmonisering, för utsläppande på marknaden, ibruktagande och användning av AI-system i unionen. De reglerna är direkt tillämpliga i medlemsstaterna, såvida inget annat uttryckligen anges i den förordningen. I unionen sker genomförandet av konventionen uteslutande genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 och i tillämpliga fall andra relevanta unionsregelverk.
- (4) Aktiviteter under livscykeln för AI-system som rör skydd av nationella säkerhetsintressen är undantagna från konventionens tillämpningsområde. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689, som kommer att vara den huvudsakliga unionsrättsakt som genomför konventionen, undantar också från sitt tillämpningsområde AI-system som släpps ut på marknaden, tas i bruk eller används, med eller utan ändring, uteslutande för ändamål som rör nationell säkerhet,

²⁷ Rådets beslut (EU) 2024/2218 av den 28 augusti 2024 om undertecknande, på Europeiska unionens vägnar, av Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer, ST/12385/2024/INIT, EUT L, 2024/2218, 4.9.2024.

²⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 av den 13 juni 2024 om harmoniserade regler för artificiell intelligens och om ändring av förordningarna (EG) nr 300/2008, (EU) nr 167/2013, (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 och (EU) 2019/2144 samt direktiven 2014/90/EU, (EU) 2016/797 och (EU) 2020/1828 (förordning om artificiell intelligens) ([EUT L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj)).

samt utdata från AI-system som används i unionen uteslutande för sådana ändamål, oavsett vilken typ av enhet som utför dessa aktiviteter. Den nationella säkerheten är också i fortsättningen varje medlemsstats eget ansvar i enlighet med artikel 4.2 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). Följaktligen bör unionens ståndpunkt som ska uttryckas vid den partskonferens som inrättas genom konventionen respektera de begränsningar som anges ovan. Kommissionen bör vid partskonferensens möten särskilt avstå från att diskutera eller inta någon ståndpunkt om aktiviteter under livscykeln för AI-system som rör skydd av nationella säkerhetsintressen.

- (5) Eftersom konventionen i stor utsträckning är tillämplig på samma personkrets som Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689, och i stor utsträckning har samma materiella tillämpningsområde och materiella bestämmelser som den förordningen, vilken kompletteras genom andra relevanta unionsregelverk, kan ingåendet av konventionen påverka gemensamma unionsregler eller ändra deras räckvidd i den mening som avses i artikel 3.2 i EUF-fördraget. Sådana andra relevanta delar av unionens regelverk omfattar rättsakter som syftar till att genomföra de grundläggande rättigheter som stadfästs i unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, såsom unionens lagstiftning om icke-diskriminering, inbegripet rådets direktiv 2000/43/EG²⁹ och 2000/78/EG³⁰, unionens regelverk om skydd av personuppgifter, inbegripet Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2016/679³¹ och (EU) 2022/2065³², vilka syftar till att säkerställa en säker, förutsägbar och tillförlitlig onlinemiljö där grundläggande rättigheter, inbegripet rätten till yttrandefrihet och rätten att ta emot och sprida information, respekteras, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/900 om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam³³ samt produktsäkerhetslagstiftning och lagstiftning om skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister, inbegripet rådets direktiv 85/374/EEG³⁴. Unionen har därför exklusiv extern befogenhet att underteckna konventionen. Följaktligen är det endast unionen som bör bli part i konventionen.
- (6) Partskonferensen kommer att spela en viktig roll för konventionens effektiva genomförande, inbegripet genom att utfärda särskilda rekommendationer om dess tolkning och tillämpning. Partskonferensen kommer också att överväga möjliga ändringar av konventionen. I enlighet med artikel 218.9 i EUF-fördraget bör rådet på förslag av kommissionen anta beslut om fastställande av vilka ståndpunkter som på unionens vägnar ska intas i partskonferensen, i fall där detta organ ska anta akter med rättslig verkan, särskilt partskonferensens arbetsordning. Vid förhandlingarna om

²⁹ Rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung ([EGT L 180, 19.7.2000, s. 22](#)).

³⁰ Rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling ([EGT L 303, 2.12.2000, s. 16](#)).

³¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) ([EUT L 119, 4.5.2016, s. 1](#)).

³² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster) ([EUT L 277, 27.10.2022, s. 1](#)).

³³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/900 av den 13 mars 2024 om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam ([EUT L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj>](#)).

³⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/2853 av den 23 oktober 2024 om skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister och om upphävande av rådets direktiv 85/374/EEG, PE/7/2024/REV/1, EUT L, 2024/2853, 18.11.2024.

denna arbetsordning, som ska antas genom konsensus inom tolv månader efter konventionens ikraftträdande, kommer unionen att sträva efter att säkerställa att den får 27 röster, vilket återspeglar antalet medlemsstater. Om unionen får 27 röster bör kommissionen såsom unionens företrädare säkerställa en förstärkt samordning med medlemsstaterna för att uttrycka enhetliga ståndpunkter vid partskonferensen och utöva sin rösträtt på unionens vägnar. En sådan förstärkt samordning är särskilt relevant med tanke på att alla medlemsstater också är medlemmar i Europarådet och med hänsyn till den artificiella intelligensens snabbt föränderliga karaktär samt behovet av en enhetlig globalt tillämplig ram på området. För att säkerställa en förstärkt samordning bör rådet delta i utformningen av alla ståndpunkter, oavsett ståndpunktens beskaffenhet, inbegripet de som baseras på artikel 16.1 i EU-fördraget och artikel 218.9 i EUF-fördraget. Om unionen trots sina ansträngningar inte kan uppnå 27 röster bör kommissionen, för att säkerställa att unionen har ett antal röster som återspeglar dess tyngd i Europarådet och gör det möjligt för den att på lämpligt sätt försvara sina intressen, föreslå att medlemsstaterna ges befogenhet att, i enlighet med artikel 2.1 i EUF-fördraget och med full respekt för unionens exklusiva befogenhet, ansluta sig till konventionen vid sidan av unionen.

- (7) Kommissionen kommer att uppmana varje medlemsstat att skicka en företrädare som ska åtfölja kommissionens representation som en del av unionens delegation vid partskonferensens möten. Principen om lojalt samarbete ska respekteras.
- (8) När det gäller andra avtal som kan komma att ingås i framtiden under överinseende av Europarådet eller i andra internationella forum, inbegripet på AI-området, samt när det gäller eventuella ändringar av konventionen, bör fördelningen av externa befogenheter mellan unionen och medlemsstaterna bedömas mot bakgrund av särdragen hos varje sådant instrument. Det är av yttersta vikt att unionen och dess medlemsstater kan fortsätta att spela sin direkta och aktiva roll när det gäller att uttrycka unionens röst och försvara dess intressen på ett konsekvent och samordnat sätt, fullt ut i linje med fördragen.
- (9) Konventionen bör godkännas på unionens vägnar.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ingåendet av Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens, mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen (*konventionen*) godkänns härmed på unionens vägnar.

Texten till den konvention som ska ingås åtföljer detta beslut som bilaga I.

Artikel 2

De förklaringar som ska lämnas till Europarådets generalsekreterare och som bifogas detta beslut i bilaga II godkänns härmed på unionens vägnar.

Artikel 3

I unionen ska genomförandet av konventionen uteslutande ske genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 om harmoniserade regler för artificiell intelligens och i tillämpliga fall andra relevanta unionsregelverk.

Artikel 4

Detta beslut träder i kraft den [...].

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar

Ordförande